

Posudek oponenta

KDOLSKÁ, Helena. *Tvůrčí psaní jako forma zpracování duševní tenze: motivace k tvůrčí činnosti, průběh tvůrčího procesu a léčebné aspekty tvůrčího psaní*. Praha, PedF UK: katedra psychologie, 2017 (bakalářská práce). -63 s.

Práci bych možná nenazval tak ambiciózně: zda se něco vyléčilo, je velmi sporné; ale asi se zlepšila nálada pisatele.

Teoretická část mi připadá poměrně povrchní, „pozitivistická“, a to jak z hlediska uměnovědného (literárně vědného) i psychologického, ale není to jenom chybou autorky, nýbrž i výběrem jejích teoretických zdrojů. Klasifikace v rámci biblioterapie jsou poměrně zbytečné. Autorka nedospívá k jednotné teoretické koncepci: je to přehled literatury, která by se mohla k jejímu tématu vztahovat. Přitom třeba takové nesmírně zajímavé téma jako „Psaní vs. mluvení“ (s. 20) by se dalo zpracovat mnohem hlouběji než podle Pennebakerera, který to pojednává dost pozitivisticky.

Výzkumná část se mi líbí mnohem víc. Její základ tvoří 3 tvůrčí texty: Anděly (26 let; studuje arteterapii), Markéty (21 let, ČVUT) a Zity (23 let, psychologii). První text je svého druhu ostrá, akutní *litanie*, kterou by její pisatelka ráda řekla svému partnerovi, jenž si našel milenku, ale nedělá to, i když uvažuje, že by mu ji dala přečíst; také přemýšlí nad tím, že by tyto svoje krátké texty někdy možná publikovala; druhý text je *milostná povídka*, kde mi není jasná míra její fikce: vypadá to, že byla napsána na základě nějakého skutečného zážitku se vztahem, který už teď není aktuální; publikační aspekt je zde zřejmější; třetí je nedokončený příběh s aspekty *pohádky*, připomínající *sen*.

Autorka tyto texty nijak neinterpretuje, i kdy si myslí, že to dělá: většinou jen parafrázuje obsah, opakuje klíčová slova. Ale na druhé straně myslím velmi dobře určuje funkci, jakou tato produkce má pro pisatelky, k čemu jim slouží. Také si všímá formálních vlastností těchto děl, např. toho, že při „vypuštění vzteku, beznaděje a bolesti“ u Markéty je její práce „*spojením prózy a poezie*“ (dokonce s názvuky rýmování), což posouvá běžnou emoci do ji transcendujících podob.

Také prováděné rozhovory považuji za úspěšné.

Nastínění různých variant toho, co psaní těmto dívkám poskytuje, je nesmírně zajímavé a samotného by mě vůbec nenapadlo (např. jak, když se dílo na bolestné téma *esteticky* podaří, je to jakoby úspěch, který bolest neutralizuje). Autorka by mohla mít trochu pevnější a přesnější pojmy, nenechat utopit svoje některé svoje skvělé nápady ve směsi jiných názorů, ale jinak myslím literaturu a její „intenci“ či funkci velmi dobře cítí.

(Samo téma podle mě patří k nejtěžším, co v psychologii existují.)

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 16. 8. 2017

doc. Miloš Kučera, CSc.